

Preek over Johannes 9: 1 – 12

Gemeente,

Laat ik maar met de deur in huis vallen: Jezus ziet kansen. Jezus ziet kansen juist bij iemand die er in onze optiek kansloos bij zit. In het verhaal dat we zojuist gehoord hebben, gaat het om iemand die vanaf zijn geboorte blind was. En dan zijn het zijn eigen leerlingen, zijn eigen discipelen die Hem daarover een vraag stellen. En die vraag luidt: 'Waar komt deze ziekte vandaan? Heeft hij gezondigd of zijn ouders?'

De gedachte die er bij deze leerlingen achter zat, herkennen we misschien nog wel. De ziekte als straf van God, straf op de zonde. Als jou iets ergs overkomt, zul je het er wel naar gemaakt hebben. En als je een kind krijgt, dat vanaf de geboorte gehandicapt is, dan zul je als vader of moeder toch wel iets verkeerd gedaan hebben!

En op deze manier worden mensen die met ziekte of met andere tegenvallers te maken hebben, ook nog eens opgezaaid met een schuldgevoel van heb-ik-jou-daar.

Maar Jezus wil daar niets van weten. Jezus maakt er korte metten mee: deze ziekte, ook al is het een aangeboren ziekte, heeft niets, maar dan ook niets, te maken met zonde, schuld of straf; niets! De situatie waarin deze man verkeert, kan alleen maar beter worden. Iedere verandering is een verbetering. Iedere stap voorwaarts is een stap bij de narigheid vandaan.

En aan de hand van deze situatie kan Ik laten zien hoe God, mijn hemelse vader, wil werken. Niet achterom kijken, maar vooruit! Juist hier, juist in deze nare situatie, kan Gods werk zichtbaar worden. Verbetering, vooruitgang, genezing: richt daar je aandacht op, en ontvang al het goede als een zegen van de Allerhoogste.

Ook in onze tijd kom je hier en daar de vraag tegen, of de huidige crisis nu wel of niet een straf van God is. Weer anderen zien de eindtijd naderen, want als je de profetieën uit het Nieuwe Testament leest, dan moet je wel concluderen dat we in het laatst der dagen leven! Deze crisis is een straf van God of een teken van de eindtijd.

Maar Jezus lijkt korte metten te maken met deze visie. Als je de lijn mag doortrekken van de genezing van deze blindgeborene naar nu, dan kun je met Jezus zeggen, dat Gods werk zichtbaar kan worden in deze crisissituatie. En dat is hoopvol en troostrijk. Want het betekent dat Gods werk van creativiteit en gemeenschap, van schepping en saamhorigheid te weinig zichtbaar zijn geweest in de afgelopen tijd. Al het goede dat bij Gods schepping en bij Gods mensen hoort, lag als het ware onder een deken van economische belangen, van overvolle agenda's en op prestatie gerichte inspanningen.

En nu, nu de hele westerse samenleving in de ban is van de ingrijpende maatregelen die genomen zijn in het kader van de huidige crisis, zien we opeens dat economische belangen ondergeschikt gemaakt worden aan de bestrijding van het coronavirus. We zien opeens, dat onze agenda's leeg zijn; we mogen nergens meer naartoe en we kunnen nergens meer naartoe. Onze vaders en moeders, of opa's en oma's, mogen we niet meer bezoeken vanwege het besmettingsgevaar. We gaan niet meer naar vergaderingen, bijeenkomsten of kerkdiensten. Onze agenda's zijn leeg. En prestaties? De hoogst mogelijke omzet gaan halen, of een orderportefeuille bij elkaar zien te krijgen die dikker is dan ooit? Minder belangrijk, althans voorlopig, dan de algehele volksgezondheid.

En we kruipen onder die deken vandaan; of beter: die deken wordt van ons weggenomen. Geen economische belangen op de voorgrond, geen agenda die ons beheerst, geen topprestatie

die eerste prioriteit is. En wat ontstaan er dan veel kansen! Veel kansen om als mens tot ons recht te komen!

We zien aan alle kanten, dat het beste in de mens naar boven komt. De creativiteit waarmee de onderlinge betrokkenheid ingevuld gaat worden, zonder dat we elkaar helaas fysiek kunnen ontmoeten, – het is fantastisch om dat te zien. We mogen niet meer naar concerten? Dan komen de concerten via YouTube of hoe dan ook wel naar ons toe. We kunnen niet meer naar opa en oma? Dan halen we opa en oma via FaceTime en Skype wel naar ons toe. Er zijn ideeën om met de komende Pasen voor ogen maar mobiele diensten te gaan organiseren bij de verschillende verzorgingscentra. We verspreiden nieuwsbrieven met een dekkinggraad die ongekend is.

Een ieder van ons kan dit korte lijstje moeiteloos aanvullen. Er gebeurt van alles in ons land. Het onderwijs ondergaat een revolutie, waar iedereen alleen maar opgetogen over is. Natuurlijk is het vreselijk, dat de scholen dicht zijn, maar de positieve gevolgen van deze situatie zijn meer dan de moeite waard. Er zijn leerlingen die beter geconcentreerd zijn als ze niet afgeleid worden door het gebouw, de fietsenstalling of medeleerlingen, en daardoor beter scoren. De menselijke maat, de menselijke factor komt juist in deze bizarre tijden meer dan ooit bovendrijven. En iedereen is bereid zijn of haar steentje bij te dragen aan het welslagen van deze crisisachtige situatie.

Niemand kan een zinnig of zinvol antwoord bedenken op de vraag, waarom deze crisis is uitgebroken. En gelet op al het moois dat deze crisis ons brengt en nog zal brengen, is het misschien maar goed ook om deze vraag te laten voor wat hij is.

En dat is ook wat Jezus wilde. Deze man heeft niet gezondigd, zijn ouders niet, uitgerekend in deze situatie ligt er een kans om Gods werk zichtbaar te laten worden. En daarbij voert Jezus een genezingshandeling uit die in de klassieke oudheid bekend was: van speeksel en grond een modderachtige substantie maken en die op de ogen van de blinde smeren. Dat was op zich niet bijzonder, maar Jezus maakt er natuurlijk weer wel iets bijzonders van. Jezus ziet kansen. Kansen voor Gods werk, kansen om Gods werk zichtbaar te maken, kansen om te laten zien hoe Gods wereld er eigenlijk uit ziet, als we ons niet laten hinderen door de dingen die het gemakkelijkst zijn: economische belangen, agenda en prestaties.

Laat de discussies over het hoe en waarom van ziekte en crises maar achterwege, die leiden vaak tot niets. En als je je afvraagt, hoe dat in Jezus' tijd gegaan is, moet je het vervolg van dit hoofdstuk zo dadelijk maar eens verder lezen; er is niets nieuws onder de zon. Ook toen laaide de discussie hoog op over de vraag hoe het nou allemaal kon ontstaan, waarom iemand blind ter wereld kwam, en hoe het kan dat zo iemand nog genezen raakt ook. Jezus maakt daar korte metten mee, ik zei het al: Hij ziet kansen.

En die boodschap zou ik graag aan iedereen mee willen geven. Als Jezus kansen ziet om Gods werk zichtbaar te maken bij een blindgeborene door hem het gezichtsvermogen terug te geven, laten wij ons dan in Zijn naam laten inspireren om door deze crisis heen een nieuwe visie te krijgen op ons eigen bestaan. Gods werk zichtbaar te maken, in ons eigen bestaan van nu de mogelijkheden aanpakken om te laten zien waar het in Gods schepping en in ons eigen leven op aankomt: mensen te zijn naar zijn beeld en gelijkenis, creatief en open, gericht op liefde, gemeenschap en samen zijn, streven naar en werken aan een wereld waarin spiritualiteit en creativiteit nooit meer ondergesneeuwd raken onder economische belangen, volle agenda's en ongebreidelde prestatiezucht. Fantastisch!

Jezus ziet kansen, ik ook. Veel kansen, mooie kansen.

Amen.